

DYMLINGEN

Nr 3 2009 Årg 21

Livslinjer i Strängnäs

"Varje människa har unika erfarenheter. Det som idag känns levande faller lätt i glömska om inte berättelser om känslor och värderingar tecknas ned. I fotografier, dokument och föremål fångas en hel del om en tid och dess människor. Genom upptecknade minnen och livsberättelser får dessa ting en dimension till som är värdefull för framtida generationer."

Så beskrivs tankarna bakom utställningen som Strängnäs kommun tillsammans med hembygdsföreningarna skapat i den broschyr som presenterar utställningen.

*Läs vidare på sidan 8
Innehållsförteckning, se baksidan*

Att dokumentera hembygden

Min farmor var född 1883. Hon fick ett långt liv. Hon växte upp på en liten gård vid Hjälmarén i Lista socken.

Hon gjorde dagsverken vid den närbelägna herrgården. Träffade en smed i Sundby socken. Gifte sig med honom flyttade till Eskilstuna fick sex barn. De sista åren bodde hon på ålderdomshem. Hon tyckte om att berätta. Hon hade en skokartong fylld med fotografier. Hon berättade om människorna på bilderna, om de gårdar som skymtade, om arbetet. Jag tyckte om att lyssna. Jag borde ha skrivit ned hennes berättelser, skulle ha gjort anteckningar på fotografierna. Nu är allt glömt. Bilderna värdelösa utan namn och kommentarer.

Dokumentera medan tid är

Så är det ofta, för sent inser man vad som gått förlorat. Det gäller att skriva, att göra noteringar, att dokumentera då det ännu finns de som minns och kan berätta.

Samhället förändras. Förändringen går snabbt. För den som är upptagen av de dagliga sysslorna - arbete, studier, familjeliv - sker det oftast omedvetet och ofreflekterat. Det som sker blir snabbt historia. Industrier läggs ned, skolor som varit fyllda av liv står plötsligt tomma, säljs och får andra uppgifter, gårdar försvinner, öppna marker växer igen, floran på ängar och vallar förändras liksom djurlivet i skogar, gläntor och fågelvikar.

Hur många lanthandlar fanns inte efter den väg som i min barn-

dom ledde från Eskilstuna och till det sommartorp familjen hyrde i Öja. Nu finns inga kvar. Några av byggnaderna är rivna, andra har blivit bostäder eller används för andra ändamål. Vem skriver deras historia? Ännu finns de som kan berätta. Ett landskap som Sörmland rymmer en rikedom på traditioner, kultur och historia.

Många sorters skrivande

Jag har erfarenhet av några publikationer som dokumenterat och presenterat sörmländska bygder. Boken "Ett stycke Sörmland. Flens kommun i tiden och historien" var ett ambitiöst arbete som tog tid att färdigställa med många kvalificerade medarbetare, forskare knutna till universitet och högskolor och kända författare som Björn von Rosen och Carl Fries. Jag har också medarbetat med några artiklar i Gillberga-Lista hembygdsförenings skriftserie "Bygdeberättelser". En serie små opretentiösa böcker med ett omväxlande innehåll som övertygande visar hur mycket som finns att berätta om en bygd och som med eftertryck klargör att de för läsaren är minst lika fängslande och värdefulla som en bok med höga anspråk och strikta krav på vetenskaplighet.

Det är ingen tillfällighet att Samuel Hedars bok om Näshulta från 1965 "En sörmlandsbygd och dess inbyggare" på antikvariat kostar mer än ett liknande band av Strindbergs "Hemsöborna" från utgivningsåret 1887 eller att man får betala mer för

det lilla 30-sidiga häftet "Till Malmköping" från 1910 av signaturen Per Sörmlänning än för förstaupplagor av kända författare från samma tid.

Det viktigaste för oss

Det finns ett starkt intresse av att lära känna den bygd där man vuxit upp och har sina rötter, där man bor - sedan länge eller som nyinflyttad - eller där man har sitt sommarviste.

Jag kan inte se att hembygdsrörelsen, en hembygdsförening har någon uppgift som är mer angelägen än att dokumentera sin bygd i skrift och i bild - fotografier gamla som nya - och att publicera materialet så att det blir till glädje för många inte bara för nuvarande utan också för kommande generationer.

PER HJERTZELL

DYMLINGEN NR 3 2009

**Årgång 21
Södermanlands
hembygdsförbund**

Redaktör: Jennie Fornedal
Christel Comstedt

Ansvarig utgivare: Jan Eric Rosenqvist

Manusstopp till nr 4/2009 är

15 November

Framsidan: Bergströmska gården i Torshälla. Foto J. Fornedal
Rolf Gunnarsson, Länna, på utställningen "Livslinjer" i Strängnäs. Foto Katja Sinn, Strängnäs kommun.

Distribueras till prenumeranter samt till styrelseledamöter i hembygdsföreningarna i Södermanlands län.

Till anslutna föreningar i Stockholms län skickas tre ex.

Upplaga 1 800 ex.
Linderoths Tryckeri, Vingåker, okt 2009
ISSN 0349-86662

Södermanlands hembygdsförbunds kansli:

Jennie Fornedal och Christel Comstedt

Kansliet kan oftast nås kontorstid. Om ej, så finns fax och telefonsvarare, dessutom e-post förutom vanliga posten.

adress: Behmbrogatan 20
611 32 Nyköping

Postgiro: 7 67 22 - 8
Bankgiro 619-1928

Tel 0155-28 43 00
Fax 0155-21 74 77

Hemsida: www.hembygd.d.se
E-post: kansli@hembygd.d.se

Rapport från Sveriges Hembygdsförbunds riksstämma

Lund 21-23 maj 2009

För första gången fick jag möjlighet att delta i en riksstämma som representant för Sörmland och det var en inspirerande upplevelse att möta så många entusiastiska hembygdsvänner från hela Sverige.

Allt var mycket välorganiserat och det blev inte sämre av att professor Dick Harrison invigningstalade om försvenskningen av Skåne på Kulturen i Lund. Birger Svanström omvaldes enhälligt till förbundsordförande för ett år, och från sörmländsk horisont kan nämnas att Jan-Eric Rosenqvist omvaldes på två år till 2011 i förbundsstyrelsen.

Fem motioner hade inkommit till stämman, och där bifölls den från Västerbotten att arbeta för att hembygdsföreningar med säsongsverksamhet inte ska betraktas som livsmedelsföretag och därmed undantas reglerna från livsmedelslagen. Dessutom bifölls att man via SHF:s hemsida ska kunna nå Landsbygdsadressers hemsida.

Främlingsfientlighet

Ett uttalande från SHF antogs, att ta avstånd från främlingsfientliga och nationalistiska grupper i samhället, som vill använda kulturarvet för att utestänga människor med annan religiös eller etnisk bakgrund från vår gemenskap. De anslutna hembygdsföreningarnas avgift är även i fortsättningen 8 kr/medlem.

SHF:s nya generalsekreterare Jan Nordwall redogjorde för tio verksamhetsområden att arbeta med 2009-13. De fyra prioriterade under de närmaste åren är att synliggöra, värna, främja samt tillgängliggöra kulturarvet och hembygdsvärelsen. Gunnar Jämbring från Länsförsäkringar Halland presenterade instif-

Dick Harrison invigningstalar om försvenskningen av Skåne. Vad är egentligen svenskhet?

tandet av en jubileumsfond för hembygdsvärelsen med en första utdelning 2016. Han överlämnade också en grundplåt på två miljoner kronor.

Bergshammar i Lund

Peter Wallenskog berättade om Bygdebänd, och Mats Hedblom från Bergshammars hembygdsförening demonstrerade för Genlines räkning hur han arbetat med projektet.

T.h; På Alnarp visade Husarerna upp sina ryttskonster. Se även baksidan.

Nedan; Bläckhornet inviger stämman. Musik, dans och underhållning i ett paket, ja och så en bastrumma i barnvagn.
Fotografier J. Fornedal

Personligen tycker jag utflykten till Alnarps lantbruksuniversitet och middag på kvällen var mycket trevlig. Har ni inte tidigare varit på Alnarp rekommenderar jag verkligen ett besök tycker Inger Bergqvist, Björkvik

Som representanter för Södermanland deltog dessutom Bernt Jonsson, Sigyn Björk, Jan Fridström, Cecilia Indebetou-Lennartsson samt Jennie Fornedal

INGER BERGQVIST

Bilder som lockar

Samling och diskussion kring gamla fotografier i Vingåker. Foto: Harald Ottosson.

I Västra Vingåkers hembygdsförening har vi som tradition att varje vår ordna en liten temautställning i vår möteslokal i Prästgårdsflygeln. Vi har avverkat ett stort antal ämnen, men inget har varit så publikdragande som vårens utställning på temat "Vingåkersprofiler".

På väggarna och i album visade vi minst 2.000 fotografier på mer eller mindre kända ortsbor. Över 700 besök kunde vi notera och många besökare kom tillbaka flera gånger för att hinna se allt.

Att utställningen väckte minnen behöver väl inte påpekas. Gamla svart-vita fotografier från förr sätter fart på berättandet. Det är ett tips vi vill ge till andra hembygdsföreningar i Sörmland medan vi som bäst planerar för nästa utställning.

HARALD OTTOSSON

Glimtar ur Sörmlands historia av Ivan Bratt

När Bellman bodde i Gnestatrakten

Wisbohammar är ett av de herresäten som adeln byggde under 1600-talet i trakterna runt om i nuvarande Gnesta kommun. Wisbohammar ligger visserligen i Vårdinge socken och därmed Stockholms län men med sin närhet till Gnesta (bara några 100-tal meter rakt över Frösjön) brukar gården ändå räknas till gnestaområdet.

Wisbohammar har haft många, historiskt kända namn i sin ägarelängd och en av de mest kända som bott där är skalden Carl Michael Bellman. Han var född 4 feb 1740 i Stockholm (som en av 20 syskon) och hösten 1764 gästade han under några veckor sina föräldrar på Wisbohammar. Fadern hade varit sekreterare i slottskansliet och hade därefter fått besittningsrätten till Wisbohammar under sin livstid. Det var den form av "fallskärmar" som tillämpades på den tiden. Makarna ligger begravda på Vårdinge kyrkogård i närheten av Wisbohammar men var graven fanns vet man inte.

Så kom då den redan vid den tiden beryktade sonen Carl Michael

Målning av Per Krafft 1779

och slog ned sina bopålar på Wisbohammar för en tid framåt. Han var bl a med och planterade en lindallé som numera växt upp till en ståtlig allé med stora, mäktiga trädjättar.

Dikter från trakten

Bellman vandrade omkring i trakterna runt Frösjön och vi vet att hans diktarådra flödade. Bland hans dikter finns många som är välkända än i dag, t ex "Gubben Noak". Vid

granngården Mälby i Gnesta kommun bodde Bellmans gode vän, Gustaf von Carlsson, och han skrev flera dikter om och till den gården, bl a "Brev till statssekreteraren och ridaren Gustaf von Carlsson".

Sannolikt har flera av hans dikter kommit till under de veckor han bodde innan han återvände till Stockholm och det liv i sus och dus som han älskade. Att han inte orkade med det lugna livet på Wisbohammar framgår av ett brev som han skrev 20 nov 1764 till en vän i Stockholm och som vanligt skrev han på vers. Ett utdrag ur brevet lyder så här:

*Nog är det roligt på landet då och då
men att ständigt vara där det kostar på.
Mjölk och smör och grädde, våfflor, skin-
kor, kött
vankas väl men ändå är livet till hälften
dött.*

Bellman var en glad och slarvig levnadskonstnär. Sin livsfilosofi

fortsättning på sidan 9

Vällingklockor efterlyses

Vi är några vänner som är intresserade av uppgifter om våra vällingklockor i Sörmland. Vällingklockan med sin takhuv slog igenom under 1700-talet i samband med storjordbrukets reformering. På de stora gårdarna fanns många anställda och vällingklockan angav tiden för arbete och måltider. När antalet anställda på jordbruken minskade slutade man använda vällingklockorna. Men vad har hänt med vällingklockorna idag? Är de helt försvunna eller

är de nedtagna och betraktade som antikviteter? Vi har hittat några stycken men det finns säkert fler som vi kan dokumentera med ett fotografi.

Har du, eller känner du till någon gård där det finns en vällingklocka bevarad? Vill du hjälpa oss i vår undersökning ber vi dig ta kontakt antingen via mail eller telefon.

VÄLLINGKLOCKANS VÄNNER

Vällingklockorna för oss

Intresset för vällingklockor har funnits länge eftersom vi är uppvuxna med att höra klockan ringa sju på morgonen och ett på middagen. Det var rättaren som skötte om ringningen som pågick till mitten av 50-talet då rättarfar gick i pension. I sen tid har vi börjat använda den inom familjen vid dop, bröllop och begravningar.

Nu har vi mer konsekvent tagit med kameran vid resor och stannat till när vi hittat någon vällingklocka samt tagit kontakt för att få mer information. På så sätt kom vi bl a till ett ställe där vi förgäves sökte efter en klocka. Ägaren bjöd då in oss på slottet och berättade att han tagit ned klockan vid en reparation och numera betraktade den som en antikvit - stor och präktig från 1682.

Vi har grävt fram en tung dammig klocka i en maskinhall och foto-

graferat den. Ägarna vi träffar är alla positiva och får en ny syn på sin klocka som man ju inte tänker på dagligen.

Ingen dokumentation

Vid kontakt med länsmuseet i Nyköping visar det sig att det överhuvudtaget inte finns någon dokumentation så de är intresserade att få ta del av vårt material.

Tanken är att vi ska göra en hemsida och publicera vårt material.

Vi är tacksamma att få hjälp med att sprida kunskap om vår "forskning", som är helt privat.

Kontakta

Saara Printz, tfn 0152-403 10
Irmeli Löfstedt Rosén, tfn 019-14 24 50, e-post irmeli.ir@comhem.se eller; valingklockor.sormland@comhem.se

Julkärvar

Inplastade julkärvar säljes i parti.
Torkade på skultork
Julita hembygdsförening
Tfn 0150-911 70, 070-221 90 20

HEMBYGDSFÖRSÄKRINGEN

Sveriges Hembygdsförbund

För att intensifiera det skadeförebyggande arbetet har för 2009 avsatts en halv miljon kronor till att ekonomiskt stödja föreningarna att investera i olika skadeförebyggande insatser. Mycket av dessa pengar finns fortfarande kvar att hämta hem för föreningarna. Ta chansen att få ekonomisk hjälp till era skadeförebyggande åtgärder!

Har ni godkända lås? – Så att ni i samband med ett inbrott inte riskerar att bli utan eller

få en nedsättning av försäkringsersättningen. Har ni tillräckligt med brandsläckningsutrustning? – Så att ni uppfyller ett av alla de krav som finns på er som fastighetsägare eller verksamhetsutövare, om att förebygga och begränsa skada genom brand.

Listan kan göras lång på effektiva och betydelsefulla skadeförebyggande åtgärder som pengarna kan användas till.

LARMAVTAL TILL REDUCERAT PRIS

Nytt ramavtal, rabatt både på installationskostnaden och på månadsavgiften för larmövervakning av Securitas Direct. Passa på!

Kontakta

Carolina och Anette på Försäkringskansliet så får du mer information, råd och tips.
Hembygdsförsäkringen, Box 25, 432 03
Träslövsläge
hembygdsforsakringen@hembygd.se 0200-22 00 55

Bruket och människan

Bruket och människan var årets kurs för enskilda medlemmar. Det var närmare 40 personer som den 3 juni träffades på Folkets hus i Åkers styckebruk för att lära sig något mer om bruken och dess inverkan i samhället.

Historien om människan, bruket och kanonerna kallade Eva Sundström, Sörmlands museum sitt föredrag som genom en rad bilder berättade om brukets fyra ben. Man tänker kanske inte på att utan jordbruket kan inte arbetarna äta och utan skogen kan inte järnet smältas.

Skeppsbroadeln, bruken och den internationella handeln var temat för professor Klas Nyberg, Uppsala universitet. Han berättade om vilka dörrar som exporten av järnet öppnade. Bruken påverkade hela landet och det var denna export som lade grunden för den svenska stormakts-tiden.

T.v. Klas Nyberg i Engelska parken. Foto JF

Nedan Delar av gruppen lyssnar på Evert Lidén i Engelska parken. Foto Inger Johansson

Evert Lidén pratade om gamla yrken och spännande öden kring bruket. Han mottog Södermanlands Hederplakett och avslutade sedan dagen med att berätta om Engelska parken. Här får han hjälp med ljudet av Eva Sundström, Sörmlands museum. Foto JF

*Johan Knutsson och Eva Sundström under rundvandringen på bruksområdet. Foto JF
Fler bilder finns på hemsidan www.hembygd.d.se*

Plakettören har ordet

Gamla yrken och spännande öden var titeln på föredraget av Evert Lidén, Åkers hembygdsförening. Evert hade valt ut ett par bland väldigt många unika personer som levde sina liv i Åker. Han knöt kunnigt ihop sin berättelse med det som tidigare berättats när han tecknade bilden av livet vid bruket. Bruket tog hand om sina arbetare och arbetarna var lojala med bruket, även om livet kanske inte var så idylliskt som det låter.

I samband med sitt föredrag tilldelades Evert Lidén Södermanlands hembygdsförbunds Hedersplakett.

En våt start efter lunch

Efter lunchen var eftermiddagen planerad utomhus. Medan vi åt vår kalops sken solen in genom fönstren. Men när vi samlades på trappen utanför Folkets hus öppnade sig himmelen och regnet öste ned. Men eftersom det är svårt att titta på byggnader och parker utan att se dem bet vi ihop och gick ut i den svenska försommaren.

Nedslag i brukssamhället var temat för Johan Knutsson som tidigare arbetat på Nordiska museet och som vi Sörmlänningar känner igen från Sörmlandsbygden. Med start vid folkets hus och byggnaderna där omkring ledde han deltagarna genom olika stilar, olika lösningar och spännande detaljer rak igenom bruksområdet. Mest uppmärksamhet väckte stallet som vänder sin pampiga gavel ned mot bruket. Idag finns det där en rad ventilationsanläggningar som inte såg ut att komma från 1800-talet.

Engelska parken blev det sista inslaget för dagen. Evert Lidén berättade om hur det var under tidigare perioder i dess historia och vad man nu påbörjat och hur man planerar att restaurera parken. För trädgårdsentusiaster var det en spännande promenad med inslag av trädsorter man inte ens visste fanns.

JENNIE FORNEDAL

Information om Kursen för enskilda medlemmar 2010 kommer med Sörmlandsbygden i december 2009.

Gammaldags Malmköpings Marknad

Den 30 maj 2009

Södermanlands hembygdsförbund deltog som vanligt tillsammans med Sörmlands museum och Hemsjöden i Sörmland. I år var även tidningen Sörmlandsbygden med i tälten. Historiska museet visade föremål från trakten inne på rådhuset och ute kring tälten var verksamheten livlig.

Liksom förra året fanns rödfärgskokning och lerklining med på programmet. I år visades även linoljekokning.

En smed stod och smidde föremål och berättade om sitt arbete hela dagen.

Inne i tälten fanns möjlighet att prova på luffarslöjd och att se en utställning av luffarslöjdsföremål.

Dräktparaden bjöd som vanligt på en färgsprakande tillställning från världens alla hörn.

Länsmuseets arkeologer svarade på frågor och byggnadsvårdshusvagnen var parkerad för beskådning.

En lyckad marknad med nöjda deltagare. Vi ses igen nästa år.

JF

*Lars Johansson demonstrerar lerklining på Gammaldags Malmköpings Marknad.
Foto Göran Dahlberg*

*Jan Nordwall, generalsekreterare i Sveriges Hembygdsförbund deltog på årsmötet.
Fotografier Göran Dahlberg*

Årsmöte 2009

Årets möte hölls vid Stiftsgården i Stjärnholm i egen regi. Mötet inleddes med anförande av riksförbundets nya generalsekreterare Jan Nordwall som berättade om vad förbundet kommer att fokusera på inom närmaste framtiden.

De sedvanliga förhandlingarna leddes traditionellt av Yngve Larsson med sedvanlig dagordning.

Nya på uppdraget

De ordinarie styrelseledamöterna valdes om men som suppleanter nyvaldes Barbro Isacson och Åsa Söderström och fyllnadsvaldes Anna-

Karin Larsson och Rolf Gunnarson efter ett par avhopp.

I valberedningen nyvaldes Kerstin Jonasson och Inger Gabrielsson.

De nya medlemsföreningarna Arkeologi i Sörmland och Trosabygdens forn- och medeltidsförening fick tillfälle att presentera sig och sin verksamhet innan hedersplaketter delades ut (se nedan). Mötet avslutades med att Mats Karlsson från Arbetsförmedlingen talade om sysselsättning av arbetslösa enligt Fas-3 samt Anna-Lena Bergström och Stina Eriksson-Palmberg bjöd på striptease från förr.

Årets plaketörer

2009 års hedersplaketter för förtjänstfullt hembygdsarbete tilldelades fr v Kurt Nordqvist, Österåker, Kerstin och Göran Blomgren, Kila och Rolf Åslin, Vagnhärad. Förhindrade att mottaga plaketter vid årsmötet var Stina Andersson, Härad och Evert Lidén, Åker.

Den 3 juni i Åkers styckebruk tilldelades Evert Lidén plaketten av Jan Fridström, hembygdsförbundets styrelse. Bild från det tillfället finns på vår hemsida www.hembygd.d.se. På hemsidan finns även förteckningen över alla som fått hedersplaketter 1980-2009 JF

Livslinjer

För cirka en månad sedan avslutades en hembygdsutställning, med namnet LIVSLINJER, i Strängnäs på vårt kombinerade bibliotek och museum med namnet Multeum.

Utställningen initierades för nästan två år sedan av kommunantikvarien Katja Sinn.

Hon sammankallade till ett första möte i Multeums lokaler och presenterade sin idé om en utställning där hembygdsföreningarna skulle bidra med sitt kunnande. De flesta av Strängnäs-kretsens föreningar ställde sig positiva, någon hade andra egna stora projekt på gång och måktade inte med mer för tillfället.

Dokumentera en person

Avsikten enl Katja var att vi inom varje förenings område skulle föreslå en intressant person vars liv skulle presenteras på utställningen. Där fick alla något att tänka på!! De flesta av oss tyckte ju att vi hade flera personer att föreslå men vi skulle försöka hålla oss till en.

Vid nästa möte, efter egna tankemödor, presenterade vi alla ett förslag på vilken person/företag vi ville ägna oss åt. Några ville alltså

presentera ett mindre familjeföretag o dylikt.

Så t ex ville Fogdöns hembygdsförening presentera "Granbecks Livs" ett företag vilket drivits kontinuerligt i fyra generationer. Härad valde att presentera en familj boende i Härad där tre stycken i familjen är riksspelemän. Katja gick med på våra förslag och presenterade så upplägget.

Vi skulle intervjua vald person samt insamla så många personliga minnen som möjligt från deras hela liv. Vi erbjöds därefter att få låna digital audiell inspelningsutrustning och sedan var det bara att sätta igång

Fotografier av Katja Sinn, Strängnäs kommun

med underlagsinsamlingen. Alla föremål kvitterades av Katja och intervjuad person fick skriva under på att de tillät att det inspelade användes i officiella sammanhang. Efter varje intervjutillfälle kopierades det inspelade av Katja till en DVD-skiva vilken tillställdes resp förening. Efter en tid samlades vi åter och redogjorde för våra resultat. Vi fick lyssna på en del av vad de andra föreningarna spelat in. Vi hade redan i förväg fått höra att av vad vi själva spelat in, 30-45 min, så skulle bara ca 4 minuter presenteras i utställningsmontern. Alla blev väl inte helt nöjda, utan ville naturligtvis ha med mycket mer.

Utställningen

Alltså i varje monter kunde besökarna starta en bandspelare och få höra 4 min av en berättelse ur en eller flera personers liv. Det samlades också in en del intressanta föremål vilka också presenterades i montern. T ex ett stort sortiment av trådrullar från Granbecks livs, olika fiskeattiraljer från Stallarholmen. Strängnäs Gille hade som intervjuföremål en dam född 1921 med en "bättre" uppväxt. Hon hade t.ex strax före kriget

forts nästa sida

Bok- och biblioteks-mässan

den 24-27 september 2009.

Det var inte första gången för Sveriges Hembygdsförbund, men väl för Södermanlands. Vi deltog på mässan med Sörmlandsbygden 2009 samt med ett specialnummer av Dymlingen som bara innehöll Sörmländsk hembygds litteratur. Den tidningen har inte gått ut till medlemmarna, utan finns endast på hemsidan för nyfikna läsare. På plats i Göteborg fanns förutom Jan Eric Rosenqvist som syns på fotot nedan årsboksredaktören Margareta Elg, Anna-Lena Bergström från styrelsen samt Christel Comstedt och Jennie Fornedal från kansliet.

Bok- och biblioteksmässan är en mycket stor tillställning som kräver att man har tid på sig att gå och strosa bland utställarna. Då vi som besökte mässan bara var där över dagen hann vi bara se en bråkdel av vad som erbjöds. För den

som har möjlighet och intresse är det verkligen en upplevelse att kunna gå och titta i förlagens montrar, slå sig ned och lyssna på en författarpresentation eller ett litet föredrag i en monter. Den vanliga förekomsten av kabinväskor på hjul och dra – maten – kärror fick sin förklaring i de priser som vissa bokförlag hade under mässtdagarna. Åk helst inte dit dagen innan lön som vi gjorde.

forts. föreg. sida

rest i både England, Tyskland och Frankrike och hade en del att berätta om sommaren före krigsutbrottet.

Varje intervjuad person presenterades också i lokalen med ett förstorat fotografi och data om henne/honom.

Barn och ungdom

På väggen i lokalen hade Katja hängt upp lappar för skolungdom som besökte utställningen. På dessa lappar skulle eleverna skriva frågor till intervjupersonen och sedan förhoppningsvis få svar.

För vårt intervjuobjekts del resulterade frågorna i att hon fick fara till en skola och där berätta och svara på fler frågor.

Utställningen förlängdes med cirka två månader mot planerad tid.

Jag tror att föreningarna uppskattade initiativet till utställningen och också att inom kretsen få arbeta mot ett gemensamt mål.

För många av föreningarna blev detta också ett initiativ för att fortsätta intervjuandet i egen regi. Vi får fortfarande låna utrustningen.

JAN FRIDSTRÖM

fortsättning från sidan 4 "Bellman.."

sammanfattade han bl a i den här strofen:

*Låt den dumme i oket tråka
och den sluge sin hjärna bråka,
vin och flickor och Fredmans stråka
natten ljuvlig gör.*

Han gifte sig med Lovisa Grönlund och de fick fyra söner tillsammans. Han var för det mesta svårt skuldsatt och satt bl a på s k gäldstuga, vid ett tillfälle flydde han till Norge av den anledningen. Den 11 feb 1795 avled han och hans vänner samlade ihop till begravningen. Inga pengar till s k gravöl fanns utan efter begravningsakten, som inramades med mycket sång och musik, sänktes kistan ner i en gemensamhetsgrav varefter alla gick var och en till sitt. Var graven finns vet man numera inte.

IVAN BRATT

Jan Eric Rosenqvist diskuterar möjligen utbudet av hembygds litteratur i montern.

TEXT OCH FOTO JENNIE FORNEDAL

Kansliet har flyttat

Vi är kvar i samma hus, men en trappa ned. Det har därför blivit lättare att nå oss via besök. Priset vi har betalat för denna flytt är att vi fortfarande ligger lite efter med vissa delar av kansliets verksamhet. Vi hoppas dock att inte ni medlemmar ska bli lidande för detta.

Kom gärna in på besök om det passar. En trappa upp i "Gamla polishuset" i Nyköping.

Folioskanner

Vi har fortfarande den folioskanner som vi disponerar för arbete med Bygdebånd. Hör av er om ni vill låna den till er förening eller om ni vill komma till oss och sitta och arbeta.

Maria Carlweitz hjälper till att packa upp referenslitteraturen, hon och Göran Dahlberg gav oss värdefull hjälp i samband med flytten

ÅRSSKRIFTER

Bettanakrönikan 2008, årgång 19

Bettna hbf

250*210 mm, 38 sidor

Arne Pettersson

<http://hem.passagen.se/bettna.hembygdsf/>

Sjönamnet Yngaren, Bettna-smycket, Ångslupen Munter, Årets profil, 1970-talets raggare, Bettna storkommun, Intervju med inflyttade och mycket mer.

Björkviks hbfs årsskrift 2009

A5-format, 52 sidor.

Agnes Wirengren

Björkviks hemliga flygplats, År 2008 jubilerade Björkviks kyrkokör, Eli Ahlboms resedagbok, Småspararna i Wirå, Akrostiken och mycket mer.

Björnlunda krönika, årgång 16

Björnlunda hbf

A5-format, 56 sidor.

Göte Karlsson

www.hembygd.se/sodermanland/bjornlunda

Var kommer namnet Björnlunda från?, Äppelbos historia, Förskolan Ängen - en byggnad i Björnlunda, Daga härads hälsovårdsdirektion, Visioner som förenar och mycket mer.

Berättelser från Bälungebygden, Nr 16

Bälunge hbf

235*205 mm, 32 sidor.

Gun-Britt Carlsson 0155-26 15 28

balinge_hembygdsforening@swipnet.se

Flaggstängen, Det gamla hushållet, Barndomsminnen från Sundbo, Dikt om utedasset, Bränneriet på Nynäs och mycket mer.

Flens hembygdsförenings Program 2009

A5, 8 sidor

<http://hem.passagen.se/flenshbf>

eller ring 0157-135 24

Årskrönika 2008 och Ryttaletorpets historia

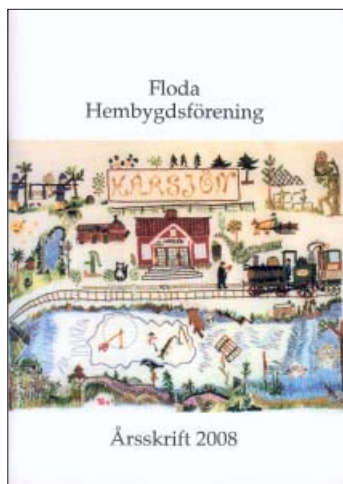
Årsskrift 2008

Floda hbf

A5-format, 43 sidor.

Siv Larsson 0150-27048

Harsjöns järnvägsstation och Lugnets skola, Ingris Aronssons berättelse, Samhället Strängstorp – Föreningslivet, Floda skola 1958 och mycket mera.

Frustunabygden Årgång 9, 2008

Frustuna hbf

A5-format, 67 sidor.

Sten Eriksson 0158-10304

Årets Gnestaprofil; C-G Ohlsson, Husmodersföreningen, Minnen från Gästgivaregården, Gnestahöjden och Bryggeriholmen, Smedsta skola 120 år och mycket mer.

Gåsinge – Dillnäs Krönika

Gåsinge - Dillnäs hbf

A5-format, 48 sidor.

Sive Karlsson 0158-32 111

Hemsida via; www.hembygd.se

Vem var Ull? Från Åstugan till Björktorp, Med Bianchini på bygdevandring, Karl Ekblom i Gruvkärr – en hedersman, Jag har så rart i vatten och mycket mer.

Skrifter från hembygden. Nr 21 Årsskrift 2009

Husby-Rekarne hbf

A4-format, 36 sidor. Pris 60:-

Nils-Gunnar Melin 016-253 64

www.husby-rekarne.se

Lötamormor, Bälgvikens samhälle del2, Att växa upp vid järnvägen, Bygd i förvandling, Skrivartäppan – festplats i Skogstorp, Ur ett gammalt fotoalbum och mycket mer.

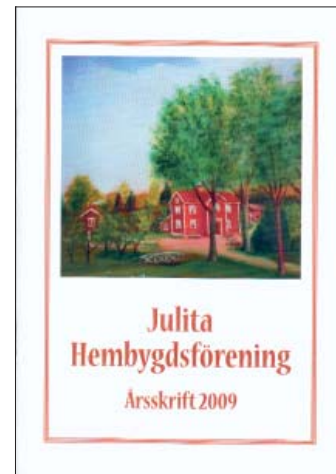
Hällbybrunns Krönika 2008

Hällbybrunns hbf

A5-format, 35 sidor

Solveig Larsson, 016-35 23 36

Vandring i Folkesta stationssamhälle, minnen, välkommen till kyrkan, Där du bor.

Julita hbfs årsskrift 2009

A5-format, 46 sidor, Pris 90:-

info@julitahembygdsforening.com

Arne Nilsson berättar, Torphistoria från Hålltorp, Djurhållningen på Östra Hålltorp, Bondeminen från Julita, Jag som trädgårdsarbetare och mycket mer.

Ungräven, ungdomsbilaga till Julita hembygdsförenings årsskrift 2009

16 sidor, A5-format.

Om och av barn och ungdomar i Julita

Årsskrift 2009

Katrineholm - Stora Malms hbf

165*240 mm, 64 sidor.

www.ksmhembygd.se/

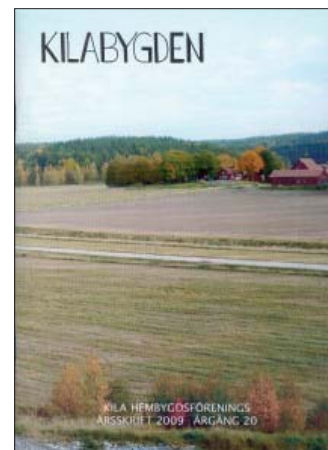
Grafikerns Calle Jonzon – In memoriam, En hyllning till hembygden, När man dansade i väntsalen och väntade in tågen, Byggnadsfirman Eriksson och Malnäs AB, Kring en yxa av sten och mycket mer.

Kilabygden Årgång 20, Årsskrift 2009

Kila hbf

A5-format, 52 sidor

Ålberga kvarn, annonsblad, I hjultider igen, Lantarbetarförbundet i Kila avd 38, Andelstvätten i Ålberga, Minnesbilder från Stavsjö, Jag minns de 30 åren och mycket mer.

Årsskrift 2009, Årgång 5

Kjula -Jäders hbf

A4-format, 23 sidor

Britt-Marie Andersson 016-940 03

Hembygdsföreningen 30 år, Stugor och
legender, Gårdarna i Mora By under 100
år, Bildkavalkad genom 30 år.**Berättelser från Dunkers och Lilla
Malma socknar nr 9**

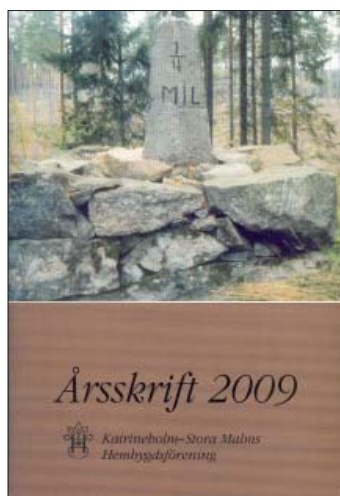
Malmköpingsbygdens hbf

210*210 mm, 48 sidor.

tfn 0157-202 04 (onsd kväll)

www.hembygd.se/sodermanland/malmkoping
mhbhf@telia.comJacob Falleij-Kronolänsman och post-
mästare i Malmköping, Föllökna vid
Nedingen, Hugo Hoffner- Frisör i en
pigkammare, Den gamla skjutsstatio-
nen, Till minnet av min gamla jordkäl-
lare och mycket mera.**Mellösa hbf 2009**

A5-format, 58 sidor.

Maj i Flenmo, Mellösa en riktig kul-
turbygd, Nysatsningar i Hälleforsnäs,
Bandyutställning, Valuta för pengarna,
Krucifixet i Mellösa kyrka, Inga helgon
i Mellösa och mycket mer.**Nyköpings hbf, Medlemsblad 2009**

A5-format, 8 sid

Magnoliapriset 2009, Besök Annes träd-
gårdar, Visning av Odd Fellows-huset,
Program augusti - december 2009, Ord-
föranden har funderingar, Styrelsen.**Oxelöbygden**

Oxelösunds hbf

A5-format, 52 sidor.

Karin Främpling 0155-33 637

www.oxelosundshembygdsforening.seEn entusiast berättar, Lador som låg
på Stjärnholms ägor., Minnen från ett
flickscoutläger, Cajsa Lisa Swärd - en
släktsaga, Mardla, ett flyktningöde och
mycket mer.**Krönikan 2007-2008, årgång 12**

Runtuna-Lids hbf

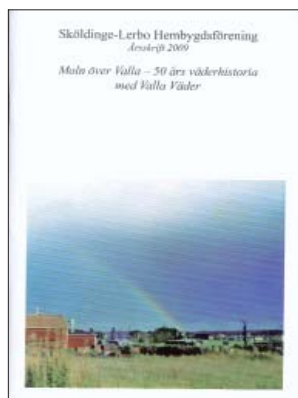
220*210 mm, 63 sidor

Anita Sederström 0155-24 10 85

Onsberga eller Odensberga gård, Os-
karshällsområdet, Bengt "fjärsmän" i
Lid, Torpinventeringen i Runtuna och
Lid och mycket mer**Årsskrift 2009**

Sköldinge-Lerbo hbf,

A5-format, 38 sid

[www.hembygd.se/sodermanland/skoldinge-](http://www.hembygd.se/sodermanland/skoldinge-valla-lerbo)
[valla-lerbo](http://www.hembygd.se/sodermanland/skoldinge-valla-lerbo)Moln över Valla - 50 års väderhisto-
ria med Valla Väder, Hur det började,
Första kunskaperna, Den trygga bilen,
Väderreportagens välsignelse, Konstgjort
mod, Vetenskapen kommer in etc etc**Stigtomtabygden, Maj 2009**

Stigtomtaortens hbf

A5-format, 4 sidor

Nils-Åke Ramlöv 0155- 22 77 98

Dans i parken m.m.

**Svärta-Krönikan, Svärta förr och nu
Årgång 29, 2009**

Svärta hbf

A5 format, 60 sidor. Pris 50:-

Kerstin Jonasson, 0155-22 51 84

www.hembygd.se/sodermanland/svartasvarta.hbf@passagen.seVäder och vind, Ånga, Charlotte Wahl-
ström, Hembygdsdag i Sjösa skola, Ur
Folke Olssons fotoalbum, Två gårdar i
Horn och mycket mera.**ÅRSSKRIFTER****St Olof, Årgång 19, Nr 2**

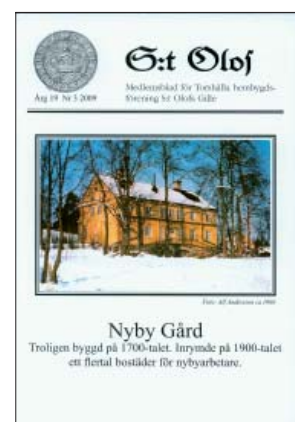
Torshälla hbf, St Olofs gille

A5- format, 16 sidor

Lars Nystedt

Bron över Nybyån dömd att rivas, Må-
laren Martin rapp, Gustav Vasa "stal"
Ängsholmen m.m.**St Olof, Årgång 19, Nr 3**

Som ovan

Nyby gård, I Albertus Pictors forspår,
Torshälla tidning, Bruksgatan i gamla
tider m.m.**Tunabygden, Årsskrift 2008 årgång
26**

Tuna hbf,

A5-format, 64 sid

Arne Corell, 0155-577 48

www.hembygd.se/sodermanland/tunaRåsbäcken - en gammal gård, Minnen
från krigsåren, Tunabyns ängsfjäll i Kila
socken, Blomsterarvet på skolgården,
Minnen från Tuna konsum, Spinn,
spinn dotter min, Bygdevandring till
Berga kulle och mycket mer.

ÅRSSKRIFTER

Tunabergsbygden

Tunabergs hbf

A5-format, 48 sidor, Pris; 60:-

Sven-Olof Sederström

www.tunabergs-hembygdseförening.org.se

Det hände 2008, Sparvärme, Damm- eller Lergruvefälten, Den långa resan till Tunaberg, Från bondeledare till gjutmästare, Lång dags färd mot Tuna, Närkevarns föreläsningssällskap och mycket mer.

Torshammaren krönika 2008

Turinge-Taxinge hbf

format A5, 56 sid

Lennart Söderman, 08-552 405 16

www.hembygd.se/sodermanland/turinge-taxinge

Hur vi tvättade förr, TTH-dagboken berättar, Sydöstra Turinge, När Dalkullorna kom till Tax-inge, Torshammarens historia, Kungsbro löneboställe – Turinge prästgård, I historiens fotspår, Nykvarns musikkår – vital 140-åring,

Åren som gått, År 2008

Vagnhärads hbf

A5-format, 26 sidor

Kjell Gustavsson 0156-268 49

www.hembygd.se/sodermanland/vagnharad-trosaby@swipnet.se

Nya toaletter, Trostorsstugans renovering, Vagnhärad då och nu, Tankar kring en drukad Vagnhäradsbo, Nygård, En Vagnhäradsprofil m.m.

Årsskrift 2009

Vrena och Husby-Oppunda hbf

A4-format, 40 sidor.

Eva Lövgren

www.hembygd.se/sodermanland/vrenahusby-oppunda

Vrena och Husby-Oppunda socknar för 100 år sedan, Vad det bättre förr?, Jag är nöjd med mitt liv, Ångslupen Munter med mera.

12

Nekrologiet för Johanniterna i Eskilstuna.

Mälsåkers slott från dåtid till nutid

Skriven av Stefan Seidel - journalist och verksam i Stallarholmen.

Skriften beskriver slottets historia på ett mycket lättillgängligt och berättande sätt, med historier ur verkliga livet. Med andra ord trevlig läsning! Kostar 95:-

Kontakta Lena Stensgård,

Mälsåkers Framtid

tel 0708 234517, 0152-21058

I samband med att Eskilstuna 2009 firar 350 år har Sällskapet St Eskil låtit översätta och trycka Nekrologiet för Johanniterna i Eskilstuna. Det är första gången det översätts från latin och ett faksimile av originalet finns med för den som investerat i den röda påsen fylld av medeltida historia. Faksimilet är inte bara spännande att läsa, utan även mycket vackert med alla sina färger och sin snirkliga skrift.

Nekrologiet presenteras av Lars Elfving som även översatt det från latin.

Kontakta Bror-Erik Ohlsson

tfn 016-51 57 73

Årsskrift 2009

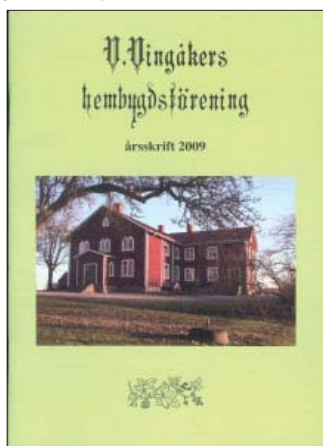
Västra Vingåkers hbf

A5-format. 48 sidor

www.vvhbf.se

vvhbf@tele2.se

Dopjubileum, Mordbrand i Kåsta, Det hände 1909, Namnet Käbbetorp, Köpmanjubileum, Syföreningarna, Fiskestadga och mycket mer.

Torpgrunden Nr 2 2009

Öja Västermo hbf

A5-format, 16 sidor

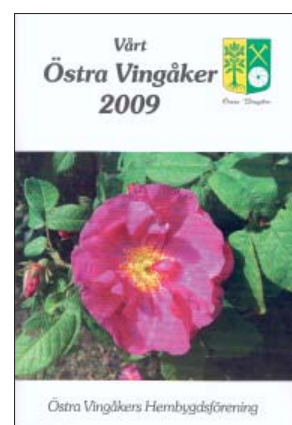
oja.wastermo@hotmail.com

Årsmötet 2009, Rauno vårt finska krisbarn, Mer från Rekarne häradsrätt m.m.

Torpgrunden Nr 3 2009

Som ovan

Harald Karlsson in memoriam, Torpcirkelns verksamhet hittills, Resa med Hammargårdets lärarkår m.m

Östra Vingåker

Östra Vingåkers hbf,

A4-format, 52 sidor.

www.hembygd.se/sodermanland/ostravingaker

Vi minns, Östra Vingåkers historiska arkiv, Kärret, Småskolan 1938, Sjönamnet Tisnaren, 100-årigt tekniskt fynd, ett strävsamt par och mycket mer.

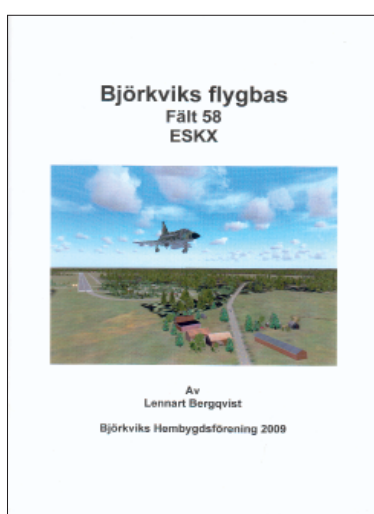
Björkviks flygbas

Fält 58

Av Lennart Bergqvist

Björkviks hembygdsförening 2009

I inledningen av skriften presenterar Lennart Bergqvist en situation som idag känns ganska avlägsen. Andra världskriget är över och det kalla kriget tar vid. Sverige ligger i skottgluggen mellan två fronter i detta nya krig och vi är dåligt rustade. Bergqvist leder oss fram

till 1976 då Sverige ansågs ha världens fjärde största flygvapen. Flygbasen i Björkvik byggdes i slutet på 1960-talet och blev en av de sista att byggas. Kring 1970 fanns det till försvarets förfogande över 200 banor att använda vid ett eventuellt krig. Alla var naturligtvis inte gömda i skogen, utan var motorvägar, civila flygplatser etc.

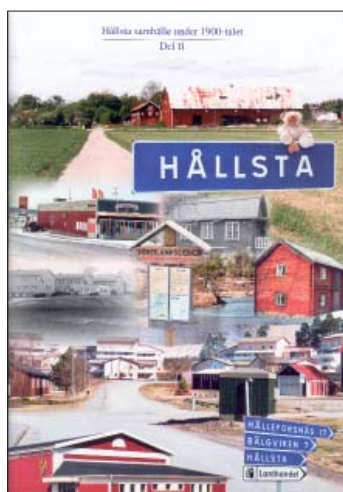
2002 såldes flygbasen till Björkvikring som blev de första att köpa en krigsbas av Fortifikationsverket.

Skriften innehåller bilder av verksamheten och beskriver basens utveckling och avveckling. Den är en spännande och annorlunda hembygdsskildring som beskriver ett nära förflutet som ändå ibland känns avlägset.

JF

Hållsta samhälle under 1900-talet

Del 2

Husby-Rekarne hembygdsförening Hållsta skrivarstuga har nu kommit med del två i serien om Hållsta under de senaste 100 åren. Den första delen handlade om näringslivet och denna del handlar om "olika samhälleliga nyttigheter". Någon tredje del i serien är inte planerad utan resterande material kommer att publiceras i årsböcker framöver.

Kommun och föreningsliv

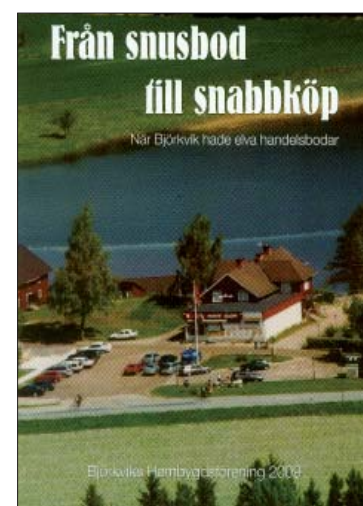
Denna skrift handlar om Kyrkan och kommunen. Den tar upp kommunikationen ur alla möjliga vinklar. Sjukvård och annan kommunal verksamhet. En skrift som behandlar de senaste 100 åren kan inte undvika föreningslivet och här finns Frivilliga brandkåren, Sjuk- och begravningskassan och naturligtvis Eldistributionsföreningen.

1900-talets historia

Nyare historia är ofta mer dramatisk än den äldre eftersom man hittar mer detaljer och det finns fler källor kvar." Hållsta samhälle" är ett utmärkt exempel på arbetet med att dokumentera sin hembygd. Den bygger både på tryckta och otryckta källor och naturligtvis till stor del av minnen genom ett stort antal intervjuer.

JF

Från snusbod till snabbköp

Björkviks hembygdsförening har under året tagit fram en bok om Björkviks elva handelsbodar. Materialet är framarbetat och hopsamlat genom en cirkel som arbetat i flera år med affärerna i bygden. Ett utmärkt exempel på samtidsdokumentation.

Här finns många fotografier från handelsbodarna varvat med annonser, tidningsklipp och minnen av de olika affärerna. Det är en historia som sträcker sig från idag och ungefär 170 år bakåt i tiden. Kontakta Agnes Wirengren tfn 0150-300 23

För bara 150:- + porto blir du eller någon du tycker om prenumerant på Sörmlandsbygden.

Kunskapsprojekt Södermanland

Erbjuder dig och din Hembygdsförening;

- Utbildningar
- Inspirationsföreläsningar
- Studiecirklar
- Kulturarrangemang
- Metoder för utveckling av föreningen

Studieförbundet Vuxenskolan med samarbetsparter vill ge vårt bidrag för att behålla en levande och hållbar landsbygd i Södermanland!

Vi kommer till er och erbjuder er en bred kompetensbank gällande ämnen som t ex;

- Bygdens historia
- Bygdens framtidsplanering
- Hur söker man projekt
- Hur kan vi göra vår förening bättre och mer aktiv
- Landsbygdspolitiska frågor
- Kooperativ företagande
- Diskussions- och processledning

Utbildningarna subventioneras av projektet

Är du intresserad av att veta mer om projektet eller har du en idé om vad du vill satsa på i din hembygd, kontakta:

Marie Jonsson, Projektledare SV,
region Södra Mellansverige
0767-75 33 30, marie.jonsson@sv.se

SV Södra Mellansverige genomför mellan åren 2008-2011 Kunskapsprojekt Södermanland inom området hållbar utveckling. Genom kompetensutvecklingsinsatser bland lokala utvecklingsgrupper i Södermanland utvecklas den ideella sektorn, landsbygden och entreprenörskapet. Projektet har som målsättning att etablera nätverk och partnerskap mellan ideella föreningar, offentlig sektor och näringsliv för ett handlingskraftigt Södermanland.

www.sv.se/sodramellansverige

Våra finansiärer och samarbetsparter:

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

COMPANION

Mer info - www.kunskapsormland.se

Från min sida sett...

Att finna de rätta orden

Det påstås att det är bättre att säga något meningslöst än att inte säga något alls. Då är man social, som det så vackert heter.

Exemplen har vi dagligen runt omkring oss. Man möter en bekant i mataffären.

"Jaså du är här", kanske man säger fast man redan har sett det.

"Ja, och du med", säger den andre, som gjort samma observation. Vi vet då att vi båda är där.

Det betraktas som trevligt att stanna och prata. Då är det tur att vädret finns. När detta är avklarat kan man komma in på mer väsentliga ting, som dyr mat, höga bonusar och det senaste kommunala.

Man kan prata om vad som helst, bara man pratar. När ska någon dra till med något oväntat? Något som får hjärtat att slå runt under västen, eller benen att börja spritta? Det är inte lätt att vara spirituellt i en hast.

Här ska komma exempel på ovanliga samtal och kvicka repliker från skilda samhällsklasser och utan egentligt sammanhang. Det enda gemensamma är att replikerna var fullständigt oförutsägbara.

Kungen och potatisen

Det har berättats från järnvägens barndom i Sörmland att kung Oscar II klev av tåget under ett uppehåll i Katrineholm. Kanske ville han bara få lite luft medan ångloket fyllde på vatten.

På perrongen stod en nyfiken medborgare som majestätet tillta-

lade med orden: "Vad heter den här stationen?" "Katrineholm, Ers majestät", blev svaret.

Kung Oscar sökte efter samtalsämne, som något överraskande blev: "Jaha, och vad kostar potatisen här då?"

Kanske var majestätet uppriktigt intresserad av läget i landet, och särskilt då i potatislandet. Det är inte bekant vad han fick för svar.

Lindberg och hästen

Det gäller att finna sig snabbt. En klassiker i den vägen handlar om skådespelaren August Lindberg som i kunglig skepnad på scenen uttalade de berömda orden "En häst, mitt kungarike för en häst..." varvid en röst från läktaren svarade "Går det inte lika bra med en åsna?" Skratt följde, men det var ändå Lindberg som tog hem poängen med svaret: "Jo, för all del, varsågod och stig ner!"

Mandela och katten

Om en annan ordväxling av fyndigt slag skrev nyligen tidningen Dagen efter en sammankomst i Västerås, där förra språkröret och riksdagsmannen Birger Schlaug var en av deltagarna.

Han berättade då från sin tid som politiker om ett möte med den store Nelson Mandela under dennes besök i Sveriges riksdag. Mandela fick då den ovanskliga äran (eller om det var tvärtom) att hälsa på alla de svenska partiledarna.

Eftersom Schlaug representerade det då minsta partiet så stod han sist i raden. Trivialiteter som "Hur var vädret i Kapstaden?" och "Hur gick

resan?" betades av i snabb takt av de andra och Birger funderade intensivt på vad han skulle säga.

När det så är dags hör han sig själv säga följande: "Vi har en katt hemma som heter Nelson". Han tycker sig höra suckar från de andra partiledarna. Men Mandela finner sig direkt och svarar: "Jag hoppas den är svart!"

Av detta fyndiga svar blev en bra historia som blev ännu bättre när Schlaug ett par år senare ingick i en delegation politiker som besökte Sydafrika.

När han då hälsade på Mandela kom ett igenkännande leende i den gamles ansikte. Han sken upp när han såg Schlaug och frågade: "Hur mår katten?"

Episoden visar att statsmannaord ingalunda behöver vara stora bara de är kloka. Det finns en plats för det lilla och obetydliga även i det formella och högtidliga.

HARALD OTTOSSON

PORTO
BETALT

B

Begränsad eftersändning.
Vid definitiv eftersändning återsänds
försändelsen med nya adressen på baksidan

Avsändare: Södermanlands hembygdsförbund
Behmbrogatan 20, 611 32 Nyköping

SÖRMLANDSBYGDEN

sörmlänningarnas egen årsbok

För bara 150:- per år blir du
prenumerant på boken.

Släpps i
december 2009

SÖRMLANDSBYGDEN

2010

I år kan du läsa om

Öllösa bruk	Tunn-namn
Kronprins Oscar på lustresa i skärgården 1865	Kilakastalen
Sörmländsk biblioteks-historia	Fyrarnas arkitektur
Författaren	Sörmländska intervjuer
Auror Lundquist	Femörefortet
	Arkeologiska utgrävningar i norr och söder

Innehåll i detta nummer av Dymlingen

Dokumentera hembygden	2
Sveriges Hembygdsförbunds riksstämman	3
Bilder som lockar	4
När Bellman bodde i Gnestatrakten	4
Vällingklockor efterlyses	5
Buket och människan	6

Malmköpings Marknad	7
Årsmöte 2009	7
Livslinjer	8
Bokmässan	9
Årsskrifter	10-12
Hembygdsskrifter	13
Att finna de rätta orden	15